

če nazaj vzeti, ako ga ne plača, tedaj vam mora na zahtevo živinče vrniti.

L. P. v Sl. Kaj je s srečkami beograjske katedrale? V listu je inserat, več tudi mi ne vemo. Objavljeno bo v listih, katere številke bodo zadele.

Izumirajoče živali.

Afrika s svojim bujnim rastlinstvom je tudi glede živalstva izmed vseh delov sveta najbolj bogata.

Do pred 30 leti se ni storilo nič, da bi se bilo ohranilo živalstvo, radi tega je tudi več živalskih vrst popolnoma izumrlo, druge pa so se ohranile le še po posameznih komadih. Kar se tiče števila vrst ter komadov, je velika razlika med vzhodno ter zapadno Afriko. Zapadna Afrika posedla mnogo gozdov in radi tega je živalstvo bogato zastopano. Pragozdovi v Ašanti in po južni Nigeriji hranijo v svojih neprodirnih globinah še marsikatero skrivnost, ki je neznana naravoslovcem. Tamkaj je domovina orjaških goril, šimpanzov in še le pred kratkem odkrite okapi živali, ki je prežvekovalca in podobna žirafi. Gost pas gozda se vleče ob zapadni afriški morski obali. Onostran tega gozda se razprostira bogata, neizmerena pokrajina, katero prekinjajo z visoko travo poraščene pustinje. Po gozdovih se preganjajo brezštevne črede opic: pavijanov, goril in šimpanzov. Od pavijanov so omenka vredni drili in mandrili. Po zapadni Afriki živijo tudi pritlikave opičje vrste. Posebno značilno za Afriko je, da nudi prostor velikim pa tudi majhnim živalim. Pogosta prikazen so sloni velikani, majhni povodni konji; pravi goljatski črni ljudje ter zamorski palčki. Po afriških pašnikih se pasejo vsakojake antilope, vodni kozli in pritlikavi konji. Slone naletimo po zapadni Afriki le v manjših čredah, zelo pogostni so levi. Levi so navezani radi prehrane na stanje govedi ter divjačine. Ob takozvani Zlati obali je zdesetkovala leve nalezljiva bolezen. V severnih pokrajinah Zlate obali je dobiti zapadno-afriškega nosoroga, ki je postal po drugod že redkost. V celi ogromni Liberiji je od te živali le še kakih 50 komadov. Ako nosoroga ne bodo na kak način zaščitili, ga bodo čisto iztrebili. Zaščite potrebne so istotako gazele in ptica noj.

Izumiranje in nazadovanje živalskih vrst in posameznih komadov ima raznovrstne vzroke. Največji sovražnik afriškega živalstva je tsetse-muha, ki povzroča spalne bolezni in se preživlja z živalsko krvjo. Strokovnjaki trdijo, da je uničila divje živečo govejo živino kuga, vedno naraščajoča kolonizacija in brezmiseln lov. Bolj ko odpirajo Afriko kulturci, tem bolj se zmanjšuje tudi stanje divjačine. Prav posebno kvarne so razne lovske družbe. Na stotine lovcev, katere spremlja velika množica gonjačev, obkoli posamezne kose zemlje in postrelijo vse, kar jim pride pod cev. Največji sovražniki divjačine so lovci, ki lovijo iz dobičkaželjnosti. V zadnjih 15 letih so izvozili od Zlate obali 103 tone živalskih kož. Lov na slonovo kost je znat-

no padel, ker tudi povpraševanje po kosti ni tako veliko, kakor je bilo nekdanj. Zelo visoko v ceni pa je slonovo meso v Nigeriji in v krajih ob Zlati obali.

Najboljši način, da bi se zajezilo stanje afriške divjačine v svojih pametnih mejah, bi bila pač lovska zaščita po evropskem vzorcu. Lovsko zaščito pa je mogoče izpeljati edinole po pokrajinah, ki so bogatejše naseljene. Izkušeni Afrikanci trdijo, da v dobrih 100 letih v Afriki ne bo več velike divjačine in dvomijo, če bo še sploh mogoče ohraniti stanje divjačine v tem delu sveta.

Raznoterosti.

Ali je to znamenje miru? Angleški vojaški strokovnjaki se bavijo z idejo, da bi oborožili vsakega vojaka namesto s puško s strojnico. Vojno ministrstvo je baje preizkusilo primerne modele in izbralo najprimernejšega. Sedanji model je skoraj tako lahek kakor puška, ki so jo nosili vojaki na rami, ima pa neprecenljivo prednost, da lahko odda vsako minuto 400—500 strelcev. Najprej bodo s strojnicami oborožili angleško konjenico, potem pa ostale oddelke.

Bogata zapuščina morskega roparja. Še ni tako dolgo, kar so zatrle velesile z združenimi močmi pomorsko tolovajstvo. Na višku slave so bili morski roparji v srednjem veku in predvsem v dobi, ko je gospodarila Turčija nad Sredozemskim morjem. Turški sultani so se posluževali brodovja morskih tolovajev, da so uničevali mirne trgovske ladje in se povzpeli na ta način tolikokrat prav poceni do bogatega plena glede sužnjev, zlata in raznega blaga. Morski roparji so uganjali po celem Sredozemskem morju najbolj gorostasne zločine pod zaščito turških vladarjev, ki so dajali roparskim bandam potom pisanih listin neomejeno oblast nad življenjem ter imetjem neturških ladij. Dolgo vrsto let sta bila strah in trepet vse neturške plovbe brata: Horuk in Heiradin s priimkom Rdečebredec. Bila sta kot morska roparja v službi turških sultanov, ropala, morila, plenila in ustanavljala na raznih obalah Sredozemskega morja samostojne tolovajske vladavine. Horuk je padel l. 1518 v nekem boju blizu severoafriškega mesta Alžir. Njegov brat Heiradin je bil kot morski ropar povišan od turškega sultana v admiralata celotnega vojnega brodovja tedaj tolikanj mogočne Turčije. Umrl je v visoki starosti 80 let na svojem gradu pri Carigradu. Zapustil je po smrti za tiste čase ogromno premoženje 90.000 dukatov in 2000 sužnjev. Od tega je sporočil sultanu 800 sužnjev, velikega vezirju 200 sužnjev in 30.000 dukatov, ostalo ogromno premoženje je prevzel s sultanovim privoljenjem njegov sin. Ta grozoviti pomorski krvolok je umrl v največjih časteh po letu 1533.

Trdnjave rušijo. Belgijska vlada je porušila več starih obmejnih trdnjav, ki ne odgovarjajo več svojemu določenemu namenu. Na njihovo mesto bo zgradila nove silne utrdbe, ki bodo

zgrajene tako, da bodo mogle kljubovati vsem napadom najmodernejšega orožja, pa najsi bo s suhega ali z zraka. Vojaštvo, ki se bo v času vojne nahajalo v trdnjavi, bo v teh novih trdnjavah popolnoma varno pudi pred strupenimi plini. Tudi moderna pot k miru...

Električno protokoliranje. Vodenje protokola na velikih konferencah je naporno in zamudno delo. Zdaj si skušajo pomagati na ta način, da postavijo pred vsakega udeleženca mikrofona, ki s pomočjo elektromagnetizma beleži govornikove besede na posebnem traku. Na ta način ohranjen govor se pozneje s pomočjo posebnega aparata pretvori v govor, katerega stenotipistinja sproti tipka na pisalni stroj.

Po zaključku lista došle vesti in novice.

Zopet zadeva Kmetijske eksportne zadruga v Mariboru. Po odloku višjega deželnega sodišča v Ljubljani je razglašen nad imovino eksportne zadruga konkurz. Konkurni sodnik je dr. Franc Kovča, upravitelj konkurzne mase dr. Maks Snuderl. Terjatve je prijavitel do dne 30. septembra, prvi zbor upnikov bo dne 23. avgusta, občni ugotovitveni rok dne 6. oktobra ob 10. uri v sobi št. 84 mariborskega okrožnega sodišča. Pramoženje zadruga znaša 2.000.000 Din, terjatve upnikov, katerih je 19.000, pa 24.000.000 Din.

Višji razredi na gimnaziji v Ptujju ostanejo. Koncem preteklega šolskega leta so bili višji razredi na ptujski gimnaziji ukinjeni. Zupan Jerše je poročal na občinski seji dne 5. avgusta, da je prejel zagotovitev, da bodo ohranjeni tudi višji razredi.

Vlomljeno je bilo v podružnico trgovca g. Dimnika pri Sv. Miklavžu na Dravskem polju in odnešenega raznega blaga za 10.000 Din.

Pesem rdečega petelina v okolici Slovenske Bistrice. Dne 7. avgusta dopoldne je upepelil ogenj posestniku Setarju v Leskovcu hišo in gospodarsko poslopje. — Proti večeru istega dne je napravil požar veliko škodo posestniku Poljancu v Petrožah. — V noči dne 7. avgusta je upepelil ogenj posestniku Jožetu Stupanu v Tepanju pri Konjicah hišo in hlev. Pri vseh požarih je škoda velika, zavarovalnina malenkostna.

Požar pri Mali Nedelji. V noči od 4. na 5. avgusta je pogorelo pri Mali Nedelji pri Zorečevih gospodarsko poslopje z vsem orodjem in so rešili le še živino.

Ob priliki gasilske veselice je došlo zadnje nedelje do pokolja v št. Vidu nad Lukavico pri Ljubljani. Zaključek napada pijanih fantov na povratku z veselice je bil: gasilec in posestnik Franc Klopčič mrtev, več pa ranjenih.

Utonil je dne 8. avgusta pri kopanju pri Sevnici ob Savi 22letni čevljarški pomočnik Vinko Ratej.

— — —

Vuzenica. Pri podružnici D. M. na Kamnu se obhaja dne 15. avgusta največji romarski shod. Ob devetih tih sv. maša, ob pol desetih procesija z Najsvetejšim, potem pridiga in slovesna sv. maša. Častilci Matere božje vabljeni!

Mozirje. Čebelarstva podružnica za Mozirje in okolico bo imela svoj ustanovni občni zbor v nedeljo dne 14. t. m. ob pol 8. uri zjutraj v cerkveni hiši.